

PLEASE NOTE! THIS IS PARALLEL PUBLISHED VERSION OF THE ORIGINAL ARTICLE

To cite this Article: Sekki, Antti (2016). Uudesta ohjelmasta tukea yrityksen omistajavaihdokseen. Vitriini 88:3, 46-47.

Uudesta ohjelmasta tukea yrityksen omistajanvaihdokseen

Moni eläköityvä yrittäjä lopettaa yrityksensä, kun jatkajaa ei löydy. Laurea aloittaa ravintolayrittäjyyteen liittyvän Restaurant Entrepreneurship -opintokokonaisuuden saattaakseen lopettamisuhan edessä olevat yritykset ja opiskelijat yhteen.

teksti Antti Sekki kuvat Studio-Liisa ja Pixhill

Yritysten omistajavaihdoksia tapahtuu koko ajan, mutta ammatikseen niitä hoitavat välittäjät ovat keskittyneet alan suurimpiin yrityksiin. Mikroyritysten on vaikea saada tukea omistajavaihdosprosessiinsa. Tutkimusten mukaan kaikki yrittäjät eivät edes laita yritystään myyntiin, vaan lopettavat toiminnan kaikessa hiljaisuudessa laskevien tuottokäyrien saattamana.

Tilastojen mukaan Suomessa perustetaan vuosit-

tain noin 28 000 uutta yritystä, mutta käytännössä yhtä moni yritys myös lopettaa toimintansa. Siinä on valtava epäjatkuvuuskohta.

Ainakin lopettavien yritysten resurssit tulisi saada siirrettyä osaksi aloittavan yrittäjän arkea ja siten helpottaa liikkeelle lähtöä. Siirrettäviä resursseja voivat olla muun muassa osaaminen, teknologia, ohjelmistot, verkostot, asiakasrekisterit, tuote-edustukset ja nettisivut, joilla kaikilla on tietty arvo. Mikäli yritys on kunnossa ja tekee tulosta, myös kokonaisuuden myyminen on mahdollista.

Yrityksen perustaminen kiinnostaa nuoria

Tilastojen mukaan yhä useampi nuori on kiinnostunut oman yrityksen perustamisesta: nykynuoret näkevät yrittäjyyden varteenotettavana uravaihtoehtona, jopa tavoittelemisen arvoisena. Haasteena on kuitenkin, että tilastojen mukaan noin 75 prosenttia startup-yrityksistä kuolee viiden vuoden sisällä perustamisestaan.

Kuolemanlaakson ylittäneilläkin yrityksillä ei ole helppoa. Tilastollisesti yrityksen käyntiin saattaminen kestää yllättävän pitkään: voi viedä jopa kahdeksan vuotta ennen kuin yrityksellä on organisaatorakenne ja prosessit olemassa. Usein tämä kahdeksan vuoden ajanjakso rinnastetaan myös kannattavan liiketoiminnan merkkipaaluksi. Vain harvan opiskelijan kärsivällisyys riittää niin pitkälle, ja uutta uraa lähdetään hakemaan muualta.

Tässä piilee kansakunnan näkökulmasta suuri riski. Yhden karvaan epäonnistumisen jälkeen yrittäjämäisesti ajatteleva nuori etsiikin turvallista palkkatyötä, mahdollisesti jopa loppuelämäkseen. Mikäli opiskelijalle tarjotaan kerralla liian suurta palaa haukattavaksi, riski realisoituu ja nuorena koettu epäonnistuminen voi kummitella vielä vanhempanakin. Pahimmassa tapauksessa kansakuntamme menettää lupaavia yrittäjänalkuja heti alkutaipaleella.

Tutkimukset todentavat, että omistajanvaihdoksen kautta aloittavan yrityksen eloonjäämisen todennäköisyys on 1,5-kertainen vastaperustettuihin startup-yrityksiin verrattuna. Tässä on täysin hyödyntämätön maaperä nuorille opiskelijoille ja eläköityville yrittäjille.

Laurea-ammattikorkeakoulussa onkin lähdetty yhdistämään nuorten yrittäjyydspalaa ja eläköityvien yrittäjien problematiikkaa Restaurant Entrepreneurship

Kirjoittaja Antti Sekki toimii yliopettajana Laureassa ja on osakkaana Atao Oy:ssä sekä Wesentra Oy:ssä. Sekki on kirjoittanut yhdessä Mika Niemen kanssa kirjan Menesty yrittäjänä – 68 käytännön ohjetta. Kirja tarjoaa ohjeita myös siihen, kuinka laittaa yritys myyntikuntoon.

Omistajanvaihdoksen kautta aloittanut yritys jää eloon 1,5 kertaa todennäköisemmin kuin startup.

-opintokokonaisuudella, jonka avulla nuoret kykenevät kehittämään ja myöhemmässä vaiheessa ottamaan haltuun lopettamisuhan alla olevia yrityksiä ja ryhtymään yrittäjäksi.

Usein valmiin yrityksen haltuunotto ei ole edes rahasta kiinni. Enemmänkin se vaatii tietoa ja hallittua prosessia. Jokaisen opiskelijan ei tarvitse keksiä pyörää uudelleen, vaan vähän käytetty voi pyöriä sujuvammin myös uuteen suuntaan. Olemassa olevan yrityksen jatkaminen on huomattavasti helpompaa kuin uuden perustaminen, kun asiakaskunta ja infrastruktuuri ovat jo olemassa.

Laurean malli johdattaa omistajavaihdokseen

Laureassa on käynnistetty omistajavaihdosta 3–5 vuoden sisällä suunniteltavien yrittäjien ja heidän yritystensä etsintä. Yrityksille ja yrittäjyydestä kiinnostuneille opiskelijoille järjestetään tutustumistilaisuuksia ja yrityksille ja opiskelijatiimeille pyritään löytämään sopivat vastinparit.

Ensi vaiheessa opiskelijat tekevät ohjatusti yrityksen nykytila-analysin, jossa kartoitetaan yrityksen keskeisimmät kehittämistarpeet seuraavan kolmen vuoden sisällä. Niistä keskustellaan yhdessä yrityksen edustajan kanssa ja sovitaan kehittämisen tärkeysjärjestys. Sovitut kehittämistoimenpiteet integroidaan osaksi opiskelijatiimin opetussuunnitelmaa ja käytännön työharjoittelua. Tällä tavoin mahdollistetaan yritysten kehittämisen normaalien opintojen lomassa ja ennen kaikkea yritykseen tutustumisen ja hiljaisen tiedon siirtyminen.

Noin kahden vuoden tiivis ja ohjattu työskentelyjakso valitun kohdeyrityksen parissa mahdollistaa riittävän

YRITTÄJIEN ELÄKÖITYMINEN

- 3–5 vuoden päästä 60 000–65 000 yrittäjää saavuttaa eläkeiän.
- Vähintään puolella yrityksistä on suuria vaikeuksia löytää jatkajaa toiminnalleen.
- Harva yrittäjä on maksanut riittävää yrittäjäeläkettä. Moni on ajatellut kattavansa vanhuuden kulut yrityksestä saatavilla myyntituotoilla.
- Noin 30 000–35 000 yrittäjän putoaminen yhteiskunnan tukiverkoston piiriin lisäisi Suomen kestävyysvajetta.
- Yli 54-vuotiaiden yritykset työllistävät Suomessa noin 250 000 henkilöä, Suomella ei ole varaa menettää näitä työpaikkoja.
- Mikäli kuolevien yritysten tarjoama korvataan kansainvälisten yritysten maahantuonnilla, kauppatase horjuu entisestään.

tutustumisen ja omistajavaihdoskeskustelujen käynnistämisen. Valmistumisen kynnyksellä opiskelija kohtaa suuremman kysymyksen: ryhtyäkö yrittäjäksi omistajavaihdoksen kautta, vai kartoittaako vielä muita uravaihtoehtoja? Tuolloin on neljä toimintalinjaa, joiden välillä opiskelijatiimi ja yritys voivat käydä keskustelua:

- Valmistumisen jälkeen yhteistyö jatkuu työsuhteessa ja muutaman vuoden päähän tähtäävällä optiosopimuksella.
- Työsuhteen ohella opiskelija voi ostaa pienen osuuden yrityksestä ja sopia loppuomistuksen ostamisesta myöhemmin.
- Opiskelija ostaa koko yrityksen ja ryhtyy päätoimiseksi yrittäjäksi.
- Opiskelija hankkii kaupalle ulkopuolisen rahoittajan ja toimii jatkossa joko osakkaana tai työntekijänä. ●

LÄHESTYYKÖ ELÄKEIKÄ? ILMOITTAUDU MUKAAN OHJELMAAN!

Laurea-ammattikorkeakoulussa on noin 7 000 opiskelijaa, joista noin 550 on suuntautunut hotelli- ja ravintola-alalle.

Laurea käynnistää syksyllä 2016 ensimmäisen ryhmän, johon eläkeiän kynnyksellä olevat yrittäjät voivat ilmoittaa yrityksensä ja kartoittaa mahdollisuutensa opiskelijayhteistyölle ja yrityksen haltuunoton suunnitteluun. Tarkempia tietoja ryhmästä antaa Antti Sekki, antti.sekki@laurea.fi tai 040 1927316.